

Siketnémények a kertészeti pályán.

Hazánk siketnémeinek száma körülbelül huszezer. E huszezer siketnéma között vannak a tanköteles koron aluliak, tankötele-

sek és a felnötetek. A tanköteles kor minálunk a 7 éves kor. Ebbe a korba több, mint *ötezer* siketnéma tartozik. Eddig csak tizenhat siketnéma intézetünk van, ahol 1500—1600 siketnéma részesül a nevelés-oktatás áldásaiban, a többi valósággal az állatok módjára nő, mert még nem jutottunk el addig, hogy a siketnémák tankötelezettségét a törvényerőre emeljék, mint azt a nyugati államokban találjuk. Az intézetek főfeladata a hangos beszédre, valamint mindazokra az ismeretekre, gyakorlatokra megtanítani a siketnémát, amelyre minden állampolgárnak szüksége van. A tanítás időtartama nyolc év. Ennek befejeztével a siketnéma bizonyos pályát választ, még pedig olyat, amelynél a hallás érvényesülése nem föltétlenül szükséges. Eddig jóformán csak az ipari pályákra mentek a tanult siketnémák. De találkozunk más pályákon működőkkel is. Vannak köztük szobrászok, festészek, rajzolók, földművesek, fényképészek, technikusok, itt-ott *kertészekre* is bukkanunk.

Hogy eddig oly kevés siketnéma kertészszel találkozunk, hazánkban, a nevelés hibája, amely minden siketnémából csak iparost akart nevelni. Erre törekedett az intézetekben tanított *szlőjd* is. Azonban újabban, különösen most a háboru alatt, a konzervatív nézetek némileg megváltoztak. Belátták, hogy hazánk elsöbben földművelő állam, amit a siketnéma pályaválasztásánál is kell szem előtt tartani. Nagy hézagok keletkeztek a gazdasági munkaerőben; ezt tapasztaljuk a kertészet terén is, különösen azóta, amióta a bolgár kertészek is katonászkodnak. A konyhakerti vetemények, termények kínálata megcsappant, az árak pedig igen magasra szöktek. A nagyobb városok közönsége valósággal nélkülözi a konyhakert és a bolgár kertészet terményeit. Az uradalmak, az állam, a városok és az egyesek egyre-másra több és több kertgazdaságot létesítenek, de alig van kertész. Nagy a kereslet és kicsiny a kínálat.

Ezen a bajon föltétlenül segíteni kell. Segítenek is, többek között a hadirokkantakat is belevonták ebbe a munkakörbe.

De így is nagyok a hézagok, mert kevés a kertész és sok a kertgazdaság. Bebizonyosodott, hogy azok a siketnéma intézetek, amelyek újabban a kertgazdaságot is üzik, a siketnémák figyelmét erre a pályára is terelték. A siketnémák zöme a szántó-vető nép kebeléből való, otthon is segít ebben a munkában. Hajlama, képessége inkább ide vonzza, hogy sem az ipari pályákra. Miért nem nyitjuk meg tehát ezt a pályát is a tehetségesebb siketnémák előtt? Az, aki ismeri a siketnéma sajátságait, képességeit, látja, hogy semmi akadályja nincs annak, hogy a siketnéma is a kertgazdasági pályán is boldogulhasson. *Látása, kezügyessége, megfigyelése* stb. sok tekintetben jobb, mint az épérzéküé. Németországban, Angliában, Amerikában találunk mintaszerű kertgazdaságokat, amelyeket siketnémák vezetnek. Miért zárjuk ki tehát mi, gazdasági állam, a siketnémát a kertészeti pálya elől? Nem találjuk-e ezt furcsának? A kertészetnél, mint tudjuk, főleg a szem, az ügyesség, a kiváló megfigyelés viszi a főszerepet.

Tehát éppen azok a tényezők, amelyek a siketnémánál kiválóak. A siketnémák kertgazdasági kiképzése az intézetekben nem történhetik. Azt, amit az intézetek e tekintetben nyújtanak a siketnémának, csak nevelési tényezők lehetnek. Fejlesztik a siketnéma erre vonatkozó hajlamát, képességét, tehetségét. Eszerint *szakiskolákra* van szükség. Azonban az épérzékűek számára létesített kertészeti szakiskolákba a siketnéma nem léphet, mert a szabályzat szerint oda csak *éptestü* egyéneket vesznek föl. Így a siketnéma, mivelhogy egyik érzéke hiányzik, nem tartozik az éptestűek közé. E *szabályzatot*, a fölvételt, tehát *módosítani* kell, hogy a nyolc osztályt végzett siketnéma is tanulója lehessen ennek a

szakiskolának, ahol főleg a gyakorlat viszi a főszerepet. Azzal az elmélettel, amelyet ott tanítanak, a siketnéma is könnyű szerrel megbirkózik vele. Avagy *jelöljünk* ki egy kertészeti intézetet a siketnémák számára, de lehetnek ott éperzékűek is és rendeljünk

oda legalább egy siketnéma intézeti tanárt, aki az elméletet tanítaná.

Ajánlom az eszmét az illetékes körök figyelmébe.

Szobolovszky István,
tanár.